

ORGANIZAČNÝ PORIADOK DEJEPISNEJ OLYMPIÁDY

Tento organizačný poriadok je vypracovaný v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 23/2017 o súťažiach.

Čl. 1

Charakteristika, poslanie a riadenie súťaže

Charakteristika Dejepisnej olympiády

1. Dejepisná olympiáda (ďalej len „DO“) je dobrovoľnou predmetovou súťažou jednotlivcov a priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom na školách. Určená je žiakom 6. až 9. ročníka základných škôl, 1. až 8. ročníka osemročných gymnázií a 1. až 4. ročníka stredných škôl.
2. Súťaž sa usporadúva každoročne a člení sa podľa kategórií a súťažných kôl.
3. Odborným garantom súťaže je Historický ústav Slovenskej akadémie vied.

Poslanie DO

1. Prehľbovať, rozširovať a upevňovať vedomosti z dejín.
2. Podporovať nové formy tvorivej práce žiakov pri poznávaní dejín.
3. Prispievať k vyhľadávaniu talentovaných žiakov s hlbším záujmom o dejiny.
4. Popularizovať históriu medzi žiakmi, aby sa stala súčasťou podobných foriem súťaženia.
5. Vzbudzovať záujem a pestovať u žiakov kladný vzťah k histórii s dôrazom na dejiny Slovenska.
6. Prispievať k účelnému využívaniu voľného času žiakov.
7. Umožniť učiteľom spätne využívať poznatky získané na súťaži pre skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Riadenie DO

1. Vyhlasovateľom DO je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).
2. DO po odbornej a obsahovej stránke riadi Slovenská komisia DO (ďalej len „SK DO“), príslušné krajské a okresné komisie. Úlohou týchto komisií je riadiť jednotlivé kolá súťaže v súlade s týmto organizačným poriadkom a metodicko-organizačnými pokynmi pre príslušný ročník DO.
3. SK DO po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh celoštátneho kola DO. Návrh na vymenovanie predsedu SK DO podáva Historický ústav Slovenskej akadémie vied ministerstvu. Predsedu a členov SK DO vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ príslušnej sekcie ministerstva. SK DO je zložená z predsedu, podpredsedu pre základné školy a osemročné gymnáziá, tajomníka, krajských predsedov DO a vedúcich autorských kolektívov DO. V prípade potreby je možné komisiu doplniť o členov z radov učiteľov dejepisu na vysokých školách, stredných

školách a základných školách a zástupcov vedecko-výskumných inštitúcií, prípadne zástupcov metodických centier. Táto komisia zabezpečuje:

- odbornú a obsahovú náplň jednotlivých kôl DO,
- riadenie a usmerňovanie činnosti okresných a krajských komisií DO,
- vydávanie metodických, študijných a odborných materiálov,
- návrhy termínov konania jednotlivých kôl DO,
- vyhodnotenie výsledkov celoštátneho kola.

Predseda SK DO zhodnotí priebeh a úroveň celoštátneho kola a celého ročníka a zašle hodnotiacu správu ministerstvu a IUVENTE.

4. Krajská komisia DO po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh krajského kola DO. Predsedu a členov krajskej komisie vymenúva okresný úrad v sídle kraja (ďalej len „OÚ“) po konzultácii s predsedom SK DO. Táto komisia zabezpečuje:

- odbornú a obsahovú garanciu krajského kola DO v spolupráci s OÚ,
- riadenie a usmerňovanie činnosti okresných komisií DO,
- vyhodnotenie výsledkov krajského kola.

Predseda krajskej komisie DO zhodnotí priebeh a úroveň krajského kola a zašle hodnotiacu správu predsedovi SK DO a organizácii IUVENTA najneskôr týždeň po skončení kola súťaže.

5. Okresná komisia DO po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh okresného kola DO. Predsedu a členov okresnej komisie vymenúva KŠÚ po konzultácii s predsedom krajskej komisie DO. Táto komisia zabezpečuje:

- organizáciu okresného kola DO v spolupráci s riaditeľstvami škôl, centrami voľného času a OÚ,
- usmerňovanie činnosti učiteľov poverených riadením a organizáciou olympiády,
- vyhodnotenie výsledkov okresného kola.

Okresná komisia DO zhodnotí priebeh a úroveň okresného kola a zašle hodnotiacu správu predsedovi krajskej komisie DO najneskôr týždeň po ukončení kola súťaže.

6. Školská komisia DO po odbornej, obsahovej a organizačnej stránke riadi priebeh školského kola DO. Predsedu a členov školskej komisie vymenúva riaditeľ školy. Táto komisia zabezpečuje:

- organizáciu školského kola DO,
- vyhodnotenie výsledkov školského kola.

Predseda školskej komisie DO vyhodnotí priebeh a úroveň školského kola a hodnotiacu správu zašle predsedovi okresnej komisie DO (kategórie C, D, E, F) a predsedovi krajskej komisie DO (kategórie A a B) najneskôr týždeň po ukončení súťaže.

Čl. 2

Štruktúra súťaže, počet kôl, počet a charakteristika kategórií

1. DO je predmetová postupová súťaž jednotlivcov organizovaná v týchto kategóriách:

a) v stredných školách:

kategória A – pre žiakov, ktorí napíšu samostatný projekt na ľubovoľnú tému z regionálnej histórie;

kategória B – pre žiakov, ktorí napíšu samostatný projekt na tému každoročne určenú SK DO;

- b) v základných školách a na prvom stupni osemročných gymnázií:
- kategória C pre žiakov 9. ročníka základných škôl a 4. ročníka osemročných gymnázií;
  - kategória D pre žiakov 8. ročníka základných škôl a 3. ročníka osemročných gymnázií;
  - kategória E pre žiakov 7. ročníka základných škôl a 2. ročníka osemročných gymnázií;
  - kategória F pre žiakov 6. ročníka základných škôl a 1. ročníka osemročných gymnázií.
2. V kategóriách A a B sa súťaží v troch kolách (školské, krajské, celoštátne). Vo všetkých kolách sa súťaží písomnou a ústnou formou (vypracovaním testových úloh a obhajobou vypracovaného písomného projektu).
3. V kategóriách C, D sa súťaží v štyroch kolách (školské, okresné, krajské, celoštátne), v kategórii E v troch kolách (školské, okresné, krajské) a v kategórii F v dvoch kolách (školské, okresné). V kategóriách C, D, E, F sa súťaží iba písomnou formou (vypracovaním testových úloh).

Čl. 3

Odborné a organizačné zabezpečenie súťaže

1. Odbornú stránku súťaže zabezpečujú príslušné odborné komisie DO (školská, okresná, krajská, celoštátna).
2. Celoštátne kolo organizačne zabezpečuje organizácia poverená ministerstvom – IUVENTA.
3. Organizovaním okresného a krajského kola DO poveruje príslušný OÚ školu, školské zariadenie alebo inú organizáciu.
4. Školské kolá DO organizačne zabezpečujú školské komisie dejepisu.

Čl. 4

Hodnotenie vedomostí žiakov porotami

1. V kategóriách C, D, E, F:
  - a) DO prebieha formou riešenia didaktických testov.
  - b) Pri testovej časti má vyriešený celý test hodnotu 100 bodov. Každá čiastková správna odpoveď má hodnotu jedného bodu. Časový limit pre vyriešenie úloh testu je maximálne 90 minút.
  - c) V školskom, v okresnom a v krajskom kole tvoria test úlohy z vybraného monotematického celku (50 bodov), z príslušného učiva (40 bodov) a úlohy z regionálnej histórie (10 bodov). O úlohách z regionálnej histórie rozhoduje školská, okresná a krajská odborná komisia DO. V celoštátnom kole test tvoria úlohy z vybraného monotematického celku (50 bodov) a z príslušného učiva (50 bodov).
2. V kategóriách A, B:
  - a) DO prebieha formou riešenia didaktických testov a formou vypracovania samostatných písomných projektov a ich obhajoby.
  - b) Celý test má hodnotu 50 bodov a obsahuje 20 úloh. Časový limit pre vyriešenie úloh testu je maximálne 60 minút.

- c) Samostatný písomný projekt sa hodnotí maximálne 50 bodmi. Za formu, technickú a estetickú úroveň písomného projektu môže súťažiaci získať maximálne 5 bodov, za obhajobu 20 bodov a za projekt ako celok 25 bodov. Dĺžka obhajoby projektu súťažiacim je 10 minút.
3. Úspešným riešiteľom DO v jednotlivých kolách a kategóriách sa stáva súťažiaci, ktorý dosiahne minimálne 60 bodov.
  4. Súťažiaci sa so znením testových úloh oboznámia bezprostredne pred vlastným riešením. Dovtedy sú testy utajené pre zabezpečenie regulárnosti súťaže.
  5. Odborná porota (hodnotiaca komisia) vo všetkých kolách opraví vypracované súťažné úlohy žiakov, zhodnotí výsledky a na základe výsledkov určí ich konečné poradie. Každú testovú úlohu hodnotia aspoň dvaja členovia odbornej poroty. Odbornú porotu hodnotiacu samostatné písomné projekty a ich obhajoby tvoria 3 členovia. V sporných prípadoch rozhoduje predseda príslušnej odbornej komisie.

Čl. 5 **Organizátor súťaže**

Organizátorom DO na celoštátnej úrovni je IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4, tel.: +421 2 592 96 108, iuventa@iuventa.sk, www.iuventa.sk, www.olympiady.sk.

Čl. 6 **Podmienky účasti žiakov v súťaži a postupový kľúč**

1. V kategóriách A a B:
  - a) Školského kola sa zúčastňujú všetci záujemcovia všetkých ročníkov stredných škôl a gymnázií, 5. až 8. ročníka osemročných gymnázií. Do krajského kola postupujú na základe rozhodnutia školskej komisie všetci žiaci, ktorí splnia predpísané podmienky postupu (vypracovanie a obhajoba samostatného písomného projektu, vypracovanie testových úloh). Z krajského do celoštátneho kola postupujú prví dvaja súťažiaci z kategórií A a B. Postupujúci musia byť zároveň úspešnými riešiteľmi v jednotlivých kolách.
  - b) Vypracovanie testov pre školské kolá zabezpečia školské komisie DO. Testy pre krajské a celoštátne kolo pre obidve kategórie zabezpečí SK DO.
  - c) Zadané úlohy v testoch sú vypracované podľa platných učebných osnov dejepisu na gymnáziách a na stredných školách, kde sa dejepis vyučuje.
  - d) V prípade rovnosti bodov rozhoduje o umiestnení súťažiaceho (podľa uvedenej postupnosti) vyšší počet bodov: za projekt vrátane bodov za formu, technickú a estetickú úroveň projektu (max. 30 bodov) – za obhajobu (max. 20 bodov) – za test.
2. V kategóriách C, D, E a F:
  - a) Školského kola sa zúčastňujú všetci záujemcovia zo 6. až 9. ročníka základných škôl a z 1. až 4. ročníka osemročných gymnázií. Do okresného kola postupujú prví dvaja žiaci z každej školy a z každej kategórie. Z okresného do krajského kola postupujú prví dvaja súťažiaci z kategórií C, D, E. Z krajského do celoštátneho kola postupujú prví súťažiaci z kategórií C, D. Postupujúci musia byť zároveň úspešnými riešiteľmi v jednotlivých kolách.

- b) Vypracovanie testov pre školské kolá zabezpečia školské komisie DO. Testy pre okresné, krajské a celoštátne kolo (okrem úloh z regionálnej histórie) pre všetky kategórie zabezpečí SK DO.
  - c) Zadané úlohy v testoch sú vypracované podľa platných učebných osnov dejepisu na základných školách (6. až 9. ročník) a na prvom stupni osemročných gymnázií (1. až 4. ročník). Testy pre vyššie ročníky môžu obsahovať zadania úloh z učív predchádzajúcich ročníkov. Súčasťou testov sú zadania úloh z vybraného monotematického celku nad rámec učebných osnov, ktorý pre každý rok stanoví SK DO.
  - d) V prípade rovnosti bodov rozhoduje o umiestnení súťažiaciho (podľa uvedenej postupnosti) vyšší počet bodov: za monotematickú časť testu (max. 50 bodov) – za úlohy z príslušného učiva (max. 40 bodov) – za úlohy z regionálnej histórie, v celoštátnom kole za monotematickú časť testu (max. 50 bodov) - za úlohy z príslušného učiva.
- 3. K vybranému monotematickému celku komisia odporučí žiakom študijnú literatúru primeranú pre jednotlivé vekové kategórie žiakov.
  - 4. Ďalšie podmienky účasti žiakov na DO dopĺňa alebo upresňuje SK DO v metodicko-organizačných pokynoch pre príslušný školský rok.

Čl. 7

Práva a povinnosti súťažiacich

- 1. Účasť žiakov v súťaži je dobrovoľná.
- 2. Súťažiaci majú právo byť včas a v dostatočnom rozsahu informovaní o organizovaní súťaže a o podmienkach účasti v nej. Majú právo byť vopred oboznámení s kritériami hodnotenia a po absolvovaní súťaže dostať informácie o výsledkoch.
- 3. Súťažiaci sa môžu zúčastniť DO, ak splnia podmienky uvedené v tomto organizačnom poriadku. Sú povinní dostaviť sa v stanovený deň a hodinu na riešenie úloh a zotrvať na súťaži až do jej skončenia, rešpektovať rozhodnutia hodnotiacich a odborných komisií, súťažiť čestne v zmysle zásad súťaže.
- 4. Súťažiaci sa so znením testových úloh oboznámia bezprostredne pred vlastným riešením. Dovtedy sú testy utajené pre zabezpečenie regulárnosti súťaže.
- 5. Hodnotiaca komisia (porota) vo všetkých kolách opraví vypracované súťažné úlohy žiakov, v kategóriách A a B tiež vyhodnotí projekty a obhajoby projektov žiakov a na základe výsledkov určí ich konečné poradie. V sporných prípadoch rozhoduje predseda komisie.
- 6. Protest proti výsledkom a priebehu súťaže je možné podať písomne predsedovi príslušnej komisie (školskej, okresnej, krajskej, celoštátnej), do 5 pracovných dní po skončení kola.
- 7. Opravené testy súťažiacich uschovávajú odborné komisie DO, ktoré realizovali príslušné kolo súťaže 1 rok.

Čl. 8

Bezpečnosť a ochrana zdravia účastníkov súťaže

1. Pri organizovaní všetkých kôl DO musia organizátori dôsledne dodržiavať bezpečnostné a hygienické zásady platné pri práci s deťmi a mládežou.
2. Za bezpečnosť a hygienu počas jednotlivých kôl zodpovedá:
  - a) v školskom kole riaditeľ a školská odborná komisia DO,
  - b) vo vyšších kolách organizátor.

Čl. 9

Zabezpečenie podmienok účasti na DO súťažiacich s vyučovacím jazykom národnostných menšín

V DO kategóriách A a B sa písomné testy, vypracovanie a obhajoba samostatných písomných projektov realizujú v krajskom a celoštátnom kole v slovenskom jazyku. V kategóriách C, D, E a F zabezpečí SK DO pre okresné kolá úlohy, riešenia a odpovedňové hárky v jazyku národnostnej menšiny, podľa požiadaviek jednotlivých OÚ. Súťažiaci krajského kola kategórií C, D a E riešia písomné testy v slovenskom jazyku. SK DO pre krajské kolá týchto kategórií zabezpečí preklady textovej časti testov a odpovedňových hárkov v jazyku národnostnej menšiny, ktoré sú pre žiakov pomôckou na ľahšie porozumenie zadaní.

Čl. 10

Odborná príprava žiakov na domáce súťaže

Žiaci sa pripravujú na jednotlivé kolá DO samostatne, pričom môžu využívať odborné vedenie a konzultácie učiteľov alebo iných odborníkov.

Čl. 11

Finančné zabezpečenie súťaže

1. Školské kolá DO sú zabezpečované z rozpočtov škôl.
2. Okresné a krajské kolá DO finančne zabezpečujú príslušné OÚ.
3. DO na celoštátnej úrovni po finančnej stránke zabezpečuje IUVENTA z finančných prostriedkov poskytnutých ministerstvom formou kontraktu. Z rozpočtu súťaže uhradza náklady na celoštátne kolo (ubytovanie, stravu, prenájom miestností, občerstvenie, cestovné náklady súťažiacich, tlač diplomov, výrobu medailí, ceny víťazom, náklady na sprievodný program, cestovné a honoráre členom porôt a oficiálnemu dozoru, zasadnutia komisií (občerstvenie, cestovné), honoráre autorom, recenzentom, prekladateľom a ďalšie náklady na podporné aktivity v súlade s poslaním súťaže. Návrh rozpočtu a odpočet čerpania v rozsahu poverenia kontraktom predkladá IUVENTA v stanovených termínoch ministerstvu.
4. Nad rámec finančných prostriedkov pridelených ministerstvom sa na finančnom zabezpečení súťaží môžu podieľať aj spolupracujúce organizácie a sponzori.

Čl. 12
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Organizačný poriadok Dejepisnej olympiády, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2010-10404/30483:4-913.

Čl. 13
Schválenie a účinnosť

Tento organizačný poriadok schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 21. septembra 2017 pod číslom 2017-13229:12-10B0 s účinnosťou od 1. januára 2018.